

СХВАЛЕНО
розпорядженням Кабінету Міністрів
України
від 2024 р. №

СТРАТЕГІЯ
розвитку сфери відкритих даних України на 2025–2027 роки
(ПРОЄКТ)

Загальна частина

Стратегія розвитку сфери відкритих даних України на 2025–2027 роки (далі — Стратегія) визначає основні напрями формування та реалізації державної політики розвитку у сфері відкритих даних України на 2025–2027 роки, окреслює стратегічне бачення розвитку сфери, що ґрунтується на забезпеченні національних інтересів і виконанні міжнародних зобов'язань України. Ця Стратегія складається з 6 стратегічних цілей і відповідних завдань, що містять детальні заходи, очікувані результати та відповідальні за їх виконання органи державної влади, викладені в Операційному плані реалізації Стратегії розвитку сфери відкритих даних України на 2025–2027 роки.

У Стратегії терміни вживаються у такому значенні:

відкритість за замовчуванням — забезпечення оприлюднення розпорядниками усієї публічної інформації у формі відкритих даних, яка перебуває в їх володінні, крім інформації, яка законом віднесена до інформації з обмеженим доступом, а також інформації, яка не підлягає оприлюдненню згідно із Законом України «Про доступ до публічної інформації»;

розпорядник інформації — суб'єкти, визначені у статті 13 Закону України «Про доступ до публічної інформації»;

публічні кошти — значення терміна вживається згідно зі статтею 1 Закону України «Про відкритість використання публічних коштів»;

принцип «єдиного вікна» — засадничий принцип інформаційно-правових відносин, який проголошує необхідність забезпечення доступу до інформації розпорядниками через загальновідомі, єдині, офіційно визнані канали комунікації та забороняє фрагментоване й відокремлене оприлюднення інформації їх посадовими особами та структурними підрозділами на різних інформаційних ресурсах. Суб'єкти владних повноважень, незалежно від

правосуб'єктності структурних підрозділів і відокремлених структурних підрозділів зі статусом юридичних осіб, повинні здійснювати публікацію публічної інформації через використання єдиного електронного кабінету на Єдиному державному веб-порталі відкритих даних, Єдиному веб-порталі публічних коштів та інших офіційних інформаційних ресурсах, якщо інше не передбачено окремими законами України;

координатор процесів створення та оприлюднення наборів відкритих даних — посадова особа розпорядника інформації, відповідальна за організацію процесів створення та передачі до оприлюднення наборів відкритих даних і перевірки їх дотримання структурними підрозділами розпорядника, зокрема і зі статусом юридичної особи. Така посадова особа забезпечує оприлюднення наборів відкритих даних розпорядника за принципом «єдиного вікна»;

користувач даними — суб'єкт, який використовує оброблені або необроблені відкриті дані для власних потреб незалежно від цілей використання;

професійний користувач — користувач, який отримує дані для цілей, пов'язаних зі своєю професійною, комерційною діяльністю, бізнесом, заняттям професійною або науковою діяльністю;

метадані наборів даних — означає структурований опис вмісту або використання даних, що полегшує пошук або використання цих даних;

машиночитаний формат — формат даних, структурований таким чином, що дає змогу ідентифікувати, перетворювати й отримувати конкретні дані, включаючи окремі факти та їх внутрішню структуру, без участі людини;

інформаційна (автоматизована) система — організаційно-технічна система, в якій реалізується технологія обробки інформації з використанням технічних і програмних засобів;

хмарні рішення — технологія обробки інформації в хмарних сховищах, доступ до яких забезпечується через інтернет-з'єднання без прив'язки до конкретного технічного устаткування або носія;

екземпляр інформаційної системи — окремий примірник і конкретна версія інформаційної системи, які вирішують певні завдання та виконують визначений набір функцій.

Стратегія зумовлена низкою внутрішніх і зовнішніх чинників, зокрема, необхідністю:

- впровадження державної політики ефективних рішень на основі даних;
- економічного розвитку та повоєнної, зеленої відбудови України;
- підвищення рівня добробуту та професійної реалізації громадян;
- захисту прав громадян на чисте та безпечне для життя та здоров'я довкілля;

- виконання Україною міжнародних зобов'язань щодо євроінтеграції;
- забезпечення партнерської взаємодії органів державної влади, органів місцевого самоврядування, представників і представниць бізнесу, науки, освіти й організацій громадянського суспільства;
- трансформації економічної діяльності;
- зниження домінування ресурсо- й енергоємних галузей і технологій, сировинної орієнтації експорту та надмірної концентрації виробництва у промислових регіонах.

Сфера відкритих даних України, як і в інших країнах, стикається з низкою викликів, реагування на які потребує відповідального, інноваційного підходу та продуманого впровадження стратегій у середньостроковому періоді. Стратегія викладає основні кроки, які Україна має зробити, щоб забезпечити ефективне оприлюднення та використання відкритих даних у всіх сферах суспільного життя.

Метою Стратегії є гармонізація з європейськими стандартами та вимогами нормативно-правового регулювання, розвиток ефективності владно-управлінських процесів через ухвалення рішень на основі відкритих даних, а також зміцнення інституційної спроможності формування та реалізації державної політики відкритих даних в Україні.

Основною передумовою для впровадження та успішної реалізації Стратегії є не тільки наявність чіткого нормативно-правового поля, а й активна залученість усіх суб'єктів владних повноважень, бізнесу, громадськості, освітніх установ, інших стейкхолдерів.

Важливо розуміти, що відкриті дані — це не просто джерело інформації, а інструмент для покращення державного управління, створення нових сервісів і послуг, підвищення відкритості та прозорості у діяльності органів влади, а також для розвитку громадської участі.

Економічний розвиток і повоєнна, зелена відбудова України, підвищення рівня добробуту громадян, захист прав громадян на чисте та безпечне для життя та здоров'я довкілля, євроінтеграційні амбіції країни — усе це вимагає нових підходів до використання інформаційних ресурсів. Відкриті дані стають цінним інструментом у руках уряду, що дає змогу ухвалювати обґрунтовані й ефективні управлінські рішення, засновані на аналізі актуальної та достовірної інформації. Однак використання відкритих даних не достатнім чином інтегроване у соціально-економічні процеси країни, тому розвиток культури відкритих даних серед користувачів, володільців даними та державних органів залишається актуальним питанням у найближчі роки.

Стратегія покликана не лише визначити основні напрями розвитку сфери відкритих даних, а й забезпечити підтримку та розвиток інфраструктури відкритих даних, підвищити якість і доступність даних, посилити інституційний та людський потенціал розпорядників інформації. Вона містить заходи щодо

вдосконалення законодавства, залучення громадськості до використання даних і розвитку освітніх програм, що дасть можливість підготувати кваліфікованих спеціалістів у сфері відкритих даних.

Стратегія має на меті закласти основу для створення сталої екосистеми відкритих даних в Україні, що стане ключовим фактором соціально-економічного розвитку країни, відкриваючи нові можливості для інновацій, бізнесу, досліджень і висвітлення громадської думки. Водночас протягом останніх років сфера відкритих даних стикнулася із низкою викликів. Деякі з них є специфічними для ситуації, яка склалася в Україні після початку широкомасштабної збройної агресії, інші — спостерігаються у сфері відкритих даних уже тривалий час, незалежно від ситуації. Стратегія пропонує заходи для сприяння вирішенню означених проблем, беручи до уваги, що не всі з них можливо вирішити впродовж трирічного періоду.

Передумови та проблематика, що передують розробленню Стратегії

У сфері відкритих даних в Україні існує низка проблем, які потребують уваги та вирішення у середньостроковому періоді (3 роки) і зусиль у плануванні подальших кроків у довгостроковому періоді. Зазначений опис проблем базується на опитуваннях, проведених у межах розроблення Стратегії серед ключових стейкхолдерів сфери відкритих даних в Україні та на дослідженнях трендів й економічного впливу відкритих даних.

Ці проблеми охоплюють такі аспекти, як, зокрема, недосконалість нормативного регулювання, що характеризується неузгодженістю між законодавчими актами та відсутністю системного підходу до визначення наборів даних, обов'язкових до оприлюднення. Ідеться про акти, які регулюють доступ до публічної інформації, доступ до публічних реєстрів та оприлюднення наборів відкритих даних і відсутність єдиної методології для класифікації та стандартизації наборів даних. Також нагальною є потреба у гармонізації з європейськими регуляторними актами, а саме з тими, які закріплюють вимоги щодо наборів даних високої цінності й інтероперабельності.

Значна частина викликів у цій сфері спричинена тим, що інституційні спроможності розпорядників, які створюють та оприлюднюють набори відкритих даних, обмежені через недостатню координацію та брак ресурсів. Недостатня координація між різними розпорядниками публічної інформації негативно впливає на можливість створення наборів даних високої цінності, які є необхідними для інтеграції України в європейський цифровий простір. Обмеженість у ресурсах для підтримання інфраструктури та процесів, пов'язаних зі створенням якісних наборів відкритих даних, негативно впливає на можливість впровадження передових підходів до створення наборів даних «відкритості за замовчуванням» і захисту даних.

Щодо освіти у сфері відкритих даних спостерігається низький рівень обізнаності та відсутність типових спеціалізованих програм. Розпорядники публічної інформації серед перешкод у своїй діяльності відзначають низький рівень знань і навичок у створенні наборів відкритих даних, що не вдається компенсувати зусиллями освітніх активностей на рівні окремих громадських організацій та Міністерства цифрової трансформації України (далі — Мінцифри). Крім того, через проблеми з плинністю кадрів серед працівників, відповідальних за створення та оприлюднення наборів відкритих даних у органах державної влади, нівелюються вже докладені раніше зусилля у сфері освіти. Зазначене пов'язане значною мірою із відсутністю типових спеціалізованих навчальних програм для підготовки фахівців у сфері відкритих даних.

Нині секторальна взаємодія у сфері відкритих даних України обмежена у зв'язку з низьким рівнем комунікації між стейкхолдерами й інтеграції громадськості та приватного сектору в процес розроблення та імплементації політик відкритих даних.

Розв'язання зазначених проблем загалом потребує комплексного підходу, включаючи залучення експертів, проведення громадських консультацій, а також міжнародну співпрацю та обмін кращими практиками.

Актуальний стан справ і тренди у сфері відкритих даних в Україні

Тренди у сфері відкритих даних в Україні формуються під впливом як внутрішньодержавних, так і глобальних факторів, кожен з яких спрямовує розвиток сфери в певному напрямку.

Безпрецедентним викликом для сфери став початок широкомасштабної російської воєнної агресії проти України. Доступ до більшості реєстрів і порталів було обмежено, дані не оновлювалися. Значна частина даних і досі зазнає обмежень у доступі для професійних користувачів. Така ситуація змушує усіх українських стейкхолдерів інтенсивно шукати нестандартні й інноваційні методики для підтримання та просування цієї сфери в складних умовах воєнного часу.

Серед основних факторів розвитку сфери відкритих даних з огляду на проблеми та виклики воєнного часу є, зокрема:

1. Національна безпека

Широкомасштабна збройна агресія проти України накладає значні обмеження на сферу відкритих даних у зв'язку з необхідністю забезпечення національної безпеки. У цьому контексті особливої ваги набуває пошук балансу між необхідністю забезпечення громадськості доступом до суспільно важливої інформації та обмеженням поширення даних, які могли би бути використані на шкоду особі, суспільству, державі. Цей баланс має ґрунтуватися на суворому дотриманні процедури обмеження доступу до інформації відповідно до частини другої статті 6 Закону України «Про доступ до публічної інформації» з

дотриманням принципів знеособлення чутливої інформації та забезпечення безпеки даних.

2. Боротьба з корупцією та підзвітність держави

Відкриті дані є потужним інструментом у боротьбі з корупцією та забезпеченні підзвітності державних інституцій. З кожним роком ефективність функціонування антикорупційних механізмів все більше залежить від використання відкритих даних і сервісів на їхній основі.

Розвиток цифрових технологій, вільне використання відкритих даних публічного сектору, створення та розбудова аналітичних сервісів на їхній основі сприяють збільшенню кількості активних громадян, які долучаються до процесів громадянського контролю за діяльністю влади та використанням публічних коштів. Крім того, зростання рівня доступності публічної інформації у формі відкритих даних, очевидно, є однією з умов залучення значних коштів міжнародної технічної допомоги та сприяння економічному розвитку країни.

3. Екологія та сталий розвиток

Тренд на екологічну свідомість і сталий розвиток також впливає на сферу відкритих даних. Зростаючий попит на дані, пов'язані зі зміною клімату, станом довкілля, радіаційною безпекою та зеленою енергетикою, спонукає до розвитку та публікації відповідних наборів даних. Відкриті дані допомагають у моніторингу екологічного стану навколишнього середовища й ухваленні ефективних заходів щодо його захисту.

4. Євроінтеграція

Процес євроінтеграції України спонукає до гармонізації національного законодавства з нормами Європейського Союзу (далі — ЄС), включно зі сферою відкритих даних. Адаптація до вимог ЄС, зокрема до Загального регламенту про захист даних (GDPR), вимагає від України забезпечення високого рівня захисту персональних даних і розроблення нових регуляторних актів. Від імплементації його положень до національного законодавства безпосередньо залежить можливість розпочинати імплементаційні процеси в інших галузях права, зокрема у сфері обробки неперсональних даних.

5. IT-прогрес

Швидкий розвиток технологій, зокрема штучного інтелекту та «Інтернету речей», відкриває нові можливості для використання відкритих даних. Розвиток машинного навчання та аналітики великих даних може значно покращити процеси аналізу й інтерпретації відкритих даних, сприяючи більш ефективному ухваленню рішень.

Вплив цих груп факторів на сферу відкритих даних в Україні є комплексним і вимагає від держави гнучкості у відповіді на сучасні виклики й активного використання можливостей, що відкриваються завдяки технологічному прогресу, для забезпечення прозорості й ефективності управління.

Стан нормативно-правового регулювання на момент укладення Стратегії

Декларуючи свій курс на розвиток сфери відкритих даних, Україна приєдналася до Міжнародної хартії відкритих даних у вересні 2016 року (Розпорядження Кабінету Міністрів України від 22 вересня 2016 року № 686-р «Деякі питання приєднання до Міжнародної хартії відкритих даних», Постанова Кабінету Міністрів України від 21 жовтня 2015 року № 835 «Про затвердження Положення про набори даних, які підлягають оприлюдненню у формі відкритих даних» (далі — Постанова КМУ № 835)). Приєднання до Хартії відбулося через визнання на державному рівні та закріплення її принципів у положення Постанови КМУ № 835, а також на рівні окремих міських територіальних громад — через подання відповідних заяв.

Основні принципи відкритих даних у рамках приєднання до цієї Хартії, які були закріплені на рівні Постанови КМУ № 835:

- відкритість за замовчуванням (забезпечення оприлюднення розпорядниками усієї публічної інформації у формі відкритих даних, яка перебуває в їх володінні, крім інформації, яка законом віднесена до інформації з обмеженим доступом, а також інформації, яка не підлягає оприлюдненню згідно із Законом України «Про доступ до публічної інформації»);
- оперативність (забезпечення своєчасного оновлення публічної інформації у формі відкритих даних на Єдиному державному веб-порталі відкритих даних, а також її оприлюднення у первинній (неагрегованій) формі);
- доступність використання (забезпечення оприлюднення публічної інформації у формі відкритих даних у машиночитаному форматі, а також забезпечення її подальшого вільного та безоплатного використання);
- інтероперабельність (забезпечення оприлюднення публічної інформації у формі відкритих даних з публікацією у наборі даних єдиних ідентифікаторів об'єктів, інформація щодо яких міститься у цьому наборі даних);
- постійна застосовність (забезпечення використання публічної інформації у формі відкритих даних органами державної влади й органами місцевого самоврядування під час здійснення ними своїх повноважень);
- інклюзивність розвитку (забезпечення розпорядниками інформації підтримання та сприяння у створенні нових інформаційних ресурсів і послуг на основі публічної інформації у формі відкритих даних, тощо).

Правове регулювання відкритих даних в Україні базується на положеннях статті 34 Конституції України та спеціального закону у цій сфері, а саме Закону України «Про доступ до публічної інформації», який визначив поняття публічної

інформації у формі відкритих даних та закріпив обов'язок розпорядників інформації оприлюднювати набори відкритих даних. Так, у частинах першій та другій статті 10¹ зазначений Закон визначив, що набори відкритих даних повинні відповідати перелікові вимог:

- бути придатними до автоматизованого оброблення електронними засобами;
- перебувати у вільному доступі, тобто не бути обмеженими у доступі;
- бути доступними на умовах безоплатності;
- бути поза обмеженнями щодо подальшого використання та поширення.

Детальні вимоги, а також перелік обов'язкових до оприлюднення наборів відкритих даних визначає Постанова КМУ № 835. Вказаний документ окреслює систему основних вимог до форматів відкритих даних, особливостей їх оприлюднення та проведення щорічної оцінки. Зі свого боку вимоги до функціонування Єдиного державного веб-порталу відкритих даних визначено у Постанові КМУ від 30 листопада 2016 року № 867 «Деякі питання оприлюднення публічної інформації у формі відкритих даних».

Також на сферу відкритих даних поширює свою дію і Конвенція Ради Європи про доступ до офіційних документів (Конвенція Тромсе), яка визначає, що офіційними документами є інформація у будь-якому форматі, зокрема і в цифровому. Це є важливим для забезпечення відкритості та доступності даних публічного сектору, адже положення Конвенції Тромсе запроваджують додаткові обов'язки суб'єктів владних повноважень у частині доступу до відкритих даних, наприклад, обов'язок розпорядників сприяти, наскільки це можливо, в ідентифікації запитаної інформації.

Використання відкритих даних публічного сектору та доступ до них через публічні реєстри регулюється також Законом України «[Про публічні електронні реєстри](#)», низкою інших законів про окремі публічні реєстри, а також законами України «[Про національну інфраструктуру геопросторових даних](#)», «[Про електронні документи та електронний документообіг](#)» тощо.

Загалом система нормативно-правового регулювання сфери відкритих даних в Україні достатньо розгалужена, що на практиці створює складнощі у забезпеченні єдиних правил гри для отримання доступу до відкритих даних залежно від розпорядника, який створює та накопичує інформацію. Окремі недоліки правового регулювання та правозастосування, наприклад, обмеження доступу до окремих наборів відкритих даних у той час, коли дані доступні на умовах платності через електронні реєстри, а також невідповідність окремих нормативних актів сучасним європейським стандартам, є одними з найбільш вагомих проблем сфери відкритих даних.

Шляхи вирішення зазначених проблем полягають у комплексному перегляді Закону України «Про доступ до публічної інформації» у частині принципів

відкритих даних і вдосконалення положень щодо обов'язку оприлюднення наборів відкритих даних, а також у розробленні проекту спеціального закону, який би, потенційно, врегулював відносини щодо повторного використання відкритих даних приватноправового сектору.

Стратегічні цілі та завдання

Структурні елементи Стратегії охоплюють комплексні завдання та заходи, спрямовані на розвиток нормативно-правового регулювання, процесу створення, накопичення та адміністрування наборів відкритих даних. Вони включають викладені нижче стратегічні цілі та відповідні завдання для їх реалізації.

Стратегічна ціль 1. Розвиток політики та нормативно-правового регулювання сфери відкритих даних в Україні

Починаючи з 2015 року, періодично поновлювалася робота експертних груп для розроблення змін до законодавства з метою вдосконалення підходів до регулювання та імплементації у сфері відкритих даних. Однак з метою більш ефективного використання експертного потенціалу залучених стейкхолдерів вбачається за необхідне вжити заходів до більш системної та послідовної роботи, а саме створення та підтримання постійно діючої робочої групи, покликаної напрацювати на рівні концепції та відповідного законопроекту зміни до законодавства про відкриті дані.

Слід зазначити, що всі ключові принципи доступу до публічної інформації, зокрема у формі відкритих даних, уже передбачені у Законі України «Про доступ до публічної інформації», який, проте, не містить достатньо деталізованих норм щодо якості та повторного використання даних. Частина положень, які встановлюють принципи та правила оприлюднення наборів відкритих даних, містяться не у зазначеному законі, а в Постанові КМУ № 835, яка, наприклад, з формальної точки зору, не має обов'язкової сили для органів місцевого самоврядування. Ця обставина є однією з причин, які обумовлюють необхідність виведення загальних принципів на рівень закону, замість підзаконного акта, що зніме сумніви в обов'язковості їх дотримання органами місцевого самоврядування.

Суттєвим негативним фактором є те, що деякі норми, передбачені окремими законами про електронні реєстри, не узгоджуються із загальними нормами Закону України «Про доступ до публічної інформації», що, своєю чергою, викликає розбіжності у правозастосуванні. Також існують окремі розбіжності між законодавством про доступ до публічної інформації та іншими законодавчими актами, що частково врегульовують відносини повторного використання даних, та щодо захисту персональних даних. Існування відповідних колізій і прогалин на практиці ускладнює правозастосування та забезпечення, дотримання права.

Поряд із цим важливим питанням залишається узгодження національного законодавства України з вимогами європейських регуляторних актів у сфері доступу до наборів відкритих даних, зокрема даних високої цінності. Повноцінна інтеграція України в європейський цифровий простір потребує розроблення необхідних правових інститутів і приведення національного законодавства у відповідність до європейського, як було зазначено у низці відповідних досліджень (дивіться, наприклад, [Аналітичний Звіт](#) «Відповідність законодавства України окремим положенням правового регулювання сфери відкритих даних [L] у Європейському Союзі» та [Аналітичний звіт](#) щодо дослідження кращих практик і законодавства ЄС щодо стандартизації наборів даних високої цінності).

Таким чином, ревізія чинного законодавства про відкриті дані, включно із законодавчими актами, які регулюють доступ до електронних публічних реєстрів, повторне використання даних і захист персональних даних має стати ключовим етапом реалізації Стратегії.

Завдання 1 Стратегічної цілі 1: Сформуувати пропозиції щодо забезпечення доступу до відкритих даних до плану дій із впровадження Ініціативи «Партнерство “Відкритий Уряд” у 2026–2027 роках

Забезпечення доступу до публічної інформації є однією з основних цінностей Ініціативи «Партнерство “Відкритий Уряд”». На виконання завдань вказаного партнерства розпорядженням КМУ від 17 листопада 2023 року № 1049-р затверджено План дій із впровадження Ініціативи «Партнерство “Відкритий Уряд”» у 2023–2025 роках. Водночас планові урядові ініціативи потребують посилення саме компоненту доступу до публічної інформації у формі відкритих даних, що забезпечить оперативну реалізацію принципів відкритого уряду, а також сприятиме підвищенню довіри до державних інституцій, стимулюванню інноваційного розвитку та забезпеченню більш ефективного використання ресурсів.

Для реалізації цього завдання передбачений такий захід:

- Підготувати та подати до КМУ пропозиції щодо забезпечення доступу до відкритих даних у межах розроблення плану дій із впровадження Ініціативи «Партнерство “Відкритий Уряд”» у 2026–2027 роках.

Завдання 2 Стратегічної цілі 1: Підготувати системні зміни до Закону України «Про доступ до публічної інформації» щодо визначення принципів та загальних засад оприлюднення публічної інформації у формі відкритих даних

З моменту внесення змін до Закону України «Про доступ до публічної інформації» та ухвалення Постанови КМУ № 835 щодо визначення обов’язку оприлюднення розпорядниками публічної інформації у формі відкритих даних минуло вже понад 8 років. За час застосування вказаного законодавства було

виявлено низку недоліків, які неможливо усунути на рівні судової практики чи точкового врегулювання ухваленням нових підзаконних актів. Серед таких можна виокремити: відсутність законодавчого визначення принципів і загальних засад оприлюднення відкритих даних, неефективність інструментів контролю та моніторингу виконання, а також неспівставність нормативної бази із рівнем розвитку суспільних відносин у сфері відкритих даних. Окремою проблемою правового регулювання сфери є неоднорідність врегулювання одних і тих самих відносин у профільних сферах, пов'язаних зі створенням і використанням відкритих даних. Ревізія чинного законодавства про відкриті дані, включно з законодавчими актами, які регулюють доступ до електронних публічних реєстрів, повторне використання даних і захист персональних даних має стати ключовим етапом реалізації Стратегії.

Для реалізації цього завдання передбачені такі заходи:

- Здійснити аналіз законів і підзаконних нормативно-правових актів, які регулюють оброблення машиночитаної інформації, на предмет існування колізій, прогалин і дублювань норм та принципів.
- Створити урядово-парламентську робочу групу із залученням профільного громадського сектору та бізнесу щодо оновлення законодавства про доступ до публічної інформації у сфері відкритих даних.
- Розробити проєкт закону України про внесення змін до Закону України «Про доступ до публічної інформації» щодо вдосконалення вимог правового регулювання доступу до публічної інформації у формі відкритих даних.
- Здійснити експертне обговорення зазначеного проєкту закону України, зокрема й на засіданнях Платформи «Data+».
- Зареєструвати зазначений законопроєкт.

Завдання 3 Стратегічної цілі 1: Здійснити перегляд положень Постанови КМУ № 835 в контексті оновлення законодавства щодо визначення принципів і загальних засад оприлюднення публічної інформації у формі відкритих даних.

Починаючи з моменту розроблення та ухвалення, Постанова КМУ № 835 містила досить широкий перелік наборів відкритих даних, обов'язкових для оприлюднення розпорядниками публічної інформації і, з плином часу, цей перелік збільшувався. Водночас дослідження щодо імплементації Постанови КМУ № 835 та стану оприлюднення наборів відкритих даних свідчать, що значна кількість розпорядників не виконують вимог щодо повноти та якості оприлюднення.

Опитування засвідчили, що для досягнення прогресу у відкритості даних існує потреба не тільки у розширенні переліку наборів даних, а й у систематизації такого переліку поруч із деталізацією вимог щодо якості наборів. Потребують,

зокрема, деталізації описи наборів відкритих даних, перелічені у Постанові КМУ № 835, та систематизації їхні переліки у частині виокремленні наборів даних високої цінності, а також включення більш чітких вимог щодо стандартів, форматів та якості даних. Постанова КМУ № 835 має також передбачати можливість та інструменти для спільного формування наборів декількома розпорядниками публічної інформації — суб'єктами владних повноважень, що є необхідною передумовою для створення наборів даних високої цінності згідно з європейськими підходами.

Суттєве вдосконалення нормативно-правової бази у сфері відкритих даних забезпечить, зокрема: реалізація заходів щодо створення урядової робочої групи з оновлення Постанови КМУ № 835, аналізу потенціалу наборів даних, формування нових наборів з антикорупційним ефектом, проведення ревізії існуючих даних для усунення дублювань, а також розроблення проєкту нової редакції постанови, що включає визначення наборів даних високої цінності, інтеграцію принципу «єдиного вікна» в процесі оприлюднення даних та інші ключові зміни. Окреслені заходи спрямовані на підвищення прозорості, ефективності урядового управління та активізацію антикорупційних ініціатив, враховуючи сучасні виклики та потреби суспільства.

Для реалізації цього завдання передбачені такі заходи:

- Створити урядову робочу групу із залученням користувачів і розпорядників даних для розроблення проєкту нової редакції Постанови КМУ № 835 у контексті оновлення законодавства щодо визначення принципів і загальних засад оприлюднення публічної інформації у формі відкритих даних.
- Здійснити аналіз економічного та соціального потенціалу наборів даних з метою виокремлення переліку наборів даних високої цінності, звіт за результатами якого міститиме дослідження економічного та соціального впливу з урахуванням методики Європейської комісії та Імплементативного регламенту (ЄС) 2023/138.
- Провести дослідження щодо визначення переліку й описів нових наборів відкритих даних, які можуть мати антикорупційний ефект.
- Здійснити, у рамках діяльності робочої групи, системний перегляд уже передбаченого Постановою КМУ № 835 переліку наборів відкритих даних на предмет економіко-соціального, антикорупційного ефекту таких наборів.
- Розробити проєкт нової редакції Постанови КМУ № 835.
- Внести зазначений проєкт постанови на розгляд КМУ.

Завдання 4 Стратегічної цілі 1: Наблизити законодавство України в сфері відкритих даних до вимог і стандартів ЄС

Зусилля щодо наближення законодавства України у сфері відкритих даних до вимог і стандартів ЄС через створення урядової робочої групи, аналіз європейських регуляторних актів, розроблення концепції та стратегії імплементації є ключовим кроком до інтеграції України в європейський простір інформаційного суспільства. Заходи, заплановані для виконання цього завдання, сприятимуть забезпеченню відповідності національного законодавства передовим міжнародним практикам, підвищенню прозорості, доступності публічної інформації та зміцненню довіри між державою, громадськістю та бізнесом.

Для реалізації цього завдання передбачені такі заходи:

- Здійснити аналіз Регламенту (ЄС) 2023/2854 Європейського Парламенту та Ради від 13 грудня 2023 року про гармонізовані правила щодо справедливого доступу до даних та їх використання і про внесення змін до Регламенту (ЄС) 2017/2394 та Директиви (ЄС) 2020/1828 (Закон про дані), Регламенту (ЄС) 2024/903 Європейського Парламенту та Ради від 13 березня 2024 року, що встановлює заходи для високого рівня оперативної сумісності державного сектору в усьому Союзі (Акт про інтероперабельну Європу), Повідомлення Комісії до Європейського Парламенту та Ради: Керівництво щодо Регламенту про рамки для вільного потоку неперсональних даних у Європейському Союзі, Повідомлення Комісії до Європейського Парламенту, Ради, Європейського та соціального комітету та комітетів регіонів: Європейська стратегія щодо даних, та інших документів європейського рівня на предмет відповідності національним вимогам і стратегії імплементації.
- Розробити концепцію гармонізації національного законодавства у сфері відкритих даних до європейських актів і відповідну стратегію імплементації.
- Створити урядову робочу групу, із залученням профільного громадського сектору та бізнесу, щодо імплементації законодавства ЄС у сфері неперсональних даних і повторного використання інформації.

Завдання 5 Стратегічної цілі 1: Удосконалити бюджетне законодавство через визначення обов'язкових витрат на загальнодержавному та місцевому рівнях з метою реалізації заходів для впровадження політики відкритих даних в органах державної влади й органах місцевого самоврядування

Забезпечення фінансування впровадження політики відкритих даних вимагає перегляду підходів до бюджетування витрат розпорядників публічної інформації, які залучені до створення наборів даних. Плинність кадрів, низька мотивація персоналу та низький рівень їхніх знань і навичок у створенні наборів

відкритих даних негативно впливають на сферу. Фокус на фінансуванні інших, на перший погляд, більш невідкладних потреб урядування позбавляє сферу відкритих даних ресурсів, необхідних для зростання. Це, своєю чергою, спричинене нерозумінням або недостатнім обґрунтуванням економічного ефекту від розвитку сфери відкритих даних у довгостроковій перспективі, особливо це стосується наборів даних високої цінності. Таким чином, до законопроектної роботи має бути включена підготовка відповідних змін у бюджетне законодавство щодо бюджетування обов'язкових витрат на загальнодержавному та місцевому рівнях на впровадження політики відкритих даних в органах державної влади й органах місцевого самоврядування, що уможливить створення та оприлюднення більш якісних наборів даних.

Для реалізації цього завдання передбачені такі заходи:

- Створити міжміністерську робочу групу з можливістю залучення інших стейкхолдерів для підготовки змін до бюджетного законодавства України щодо визначення обов'язкових статей на фінансування роботи з відкритими даними в органах державної влади й органах місцевого самоврядування.
- Обговорити, із залученням профільних представників органів державної влади й органів місцевого самоврядування, ресурсні потреби для підтримання створення, оновлення та оприлюднення відкритих даних.
- Розробити проєкт закону України щодо передбачення витрат на розвиток відкритих даних публічного сектору економіки в Україні.

Стратегічна ціль 2. Покращення якості, інтероперабельності, кількості й обсягу наборів відкритих даних і пов'язаних із ними метаданих

Більш повне використання потенціалу відкритих даних потребує кращої якості, інтероперабельності, доступності та повноти наборів відкритих даних і пов'язаних із ними метаданих. Метою цієї Стратегії є покращення якості та поєднуваності наборів даних, які створюють та оприлюднюють розпорядники публічної інформації, через низку таких завдань і заходів.

Завдання 1 Стратегічної цілі 2: Залучити користувачів відкритих даних для забезпечення точності й актуальності оприлюднених даних

Користувачі Єдиного державного веб-порталу відкритих даних мають різноманітні потреби залежно від їхнього професійного фокусу, технічної обізнаності та цілей використання даних. У процесі вдосконалення Єдиного державного веб-порталу відкритих даних слід провести дослідження потреб користувачів, яке слугуватиме підґрунтям для розроблення плану вдосконалення Єдиного державного веб-порталу відкритих даних. Ефективне дослідження потреб користувачів вимагає збору великої кількості даних, що може бути складно забезпечити без високої активності спільноти.

Для реалізації цього завдання передбачені такі заходи:

- Розробити методологію опитування користувачів даних і форми для збору відгуків та зразки звітності.
- Здійснити перший цикл збору відгуків користувачів даних і провести обговорення; на основі розробленої методології напрацювати рекомендації та, за потреби, оновити методологію.

Завдання 2 Стратегічної цілі 2: Покращити метадані наборів даних, які підлягають оприлюдненню відповідно до Постанови КМУ № 835

Удосконалення метаданих наборів відкритих даних, що підлягають публікації на Єдиному державному веб-порталі відкритих даних, має важливе значення, оскільки сприяє підвищенню зручності й ефективності пошуку інформації для користувачів, а також є однією з основних вимог нормативно-правових актів ЄС. Якісні метадані дають змогу точніше класифікувати дані, полегшуючи процес їх відшукання та використання у різних сферах: від наукових досліджень до розроблення бізнес-проектів. Вони також забезпечують більшу прозорість і розуміння контексту даних, допомагаючи користувачам оцінювати їхню актуальність і надійність. Для реалізації цього завдання передбачені такі заходи:

- Провести дослідження структури необхідних метаданих з урахуванням європейських підходів.
- Розробити рекомендації для розпорядників інформації щодо формування метаданих до наборів відкритих даних (назва, опис, ключові слова, тематичні категорії даних, географічне охоплення даних тощо).
- Запровадити у роботу розпорядників інформації рекомендації щодо формування метаданих до наборів відкритих даних.

Завдання 3 Стратегічної цілі 2: Покращити якість і доступність публічної інформації у формі відкритих даних

Створення якісних і доступних наборів відкритих даних є базисом, який безпосередньо пов'язаний із забезпеченням прозорості, відкритості й ефективності державного управління, а також із розвитком спроможностей бізнесу в сфері інформаційних технологій. Для реалізації цього завдання передбачені такі заходи:

- Створити єдиний збірник вимог до сумісності (інтероперабельності) даних.
- Провести оцінювання якості наборів відкритих даних Єдиного державного веб-порталу відкритих даних на предмет відповідності принципам відкритих даних.

- Збільшити кількість екземплярів інформаційної системи для структурованого вводу даних, які використовують розпорядники інформації.
- Збільшити кількість наборів динамічних даних, доступ до яких забезпечується через API (Application Programming Interface) та через масове завантаження даних.
- Реалізувати пілотний проєкт щодо створення об'єднаних (пов'язаних) наборів відкритих даних.

Стратегічна ціль 3. Розвиток доступності та спроможностей Єдиного державного веб-порталу відкритих даних

Завдання 1 Стратегічної цілі 3: Здійснити модернізацію архітектури Єдиного державного веб-порталу відкритих даних

З моменту розроблення Єдиного державного веб-порталу відкритих даних минуло понад 8 років, а з моменту його останньої модернізації — понад 4 роки. Нинішня архітектура Єдиного державного веб-порталу відкритих даних не в змозі повноцінно забезпечити зростаючий запит до його потужностей і технічних серверних можливостей. З початком широкомасштабного вторгнення Російської Федерації в Україну особливо важливим питанням порядку денного стало стабільне функціонування Єдиного державного веб-порталу відкритих даних і забезпечення належної роботи його спроможностей. Реалізація цього завдання покращить функціональність та ефективність роботи Єдиного державного веб-порталу відкритих даних. Для реалізації цього завдання передбачені такі заходи:

- Оптимізувати потужності серверної та мережевої інфраструктури, прикладного забезпечення Єдиного державного веб-порталу відкритих даних з метою підвищення показників продуктивності роботи.
- Оновити та налаштувати ядро рішення (систему управління даними SKAN Єдиного державного веб-порталу відкритих даних) та його основні ключові компоненти.
- Оптимізувати сервісну взаємодію Єдиного державного веб-порталу відкритих даних.
- Підвищити рівень інформаційної безпеки та захисту даних Єдиного державного веб-порталу відкритих даних.
- Здійснити перехід на гнучку, сервісно-орієнтовану архітектуру, яка даватиме можливість легко додавати нові сервіси, плагіни, компоненти.

Завдання 2 Стратегічної цілі 3: Здійснити модернізацію функціональних можливостей Єдиного державного веб-порталу відкритих даних

Стрімкий розвиток штучного інтелекту й інших технологій з обробки інформації є причиною значного зростання запиту на доступ до машиночитаної інформації. Нині на Єдиному державному веб-порталі відкритих даних розміщено десятки тисяч наборів відкритих даних тисяч розпорядників інформації, однак низька якість деяких наборів, відсутність якісних інструментів перевірки на практиці створюють низку проблем у користувачів при роботі з такими даними. Крім того, для користувачів-початківців він достатньою мірою не забезпечує інтуїтивно зрозумілого та безперешкодного використання, відповідно, це перешкоджає їм ефективно застосовувати дані з Єдиного державного веб-порталу відкритих даних. Зокрема, недосконалість фільтрів для пошуку наборів даних обмежує доступність певних із них, що також впливає на корисність Єдиного державного веб-порталу відкритих даних як першоджерела для споживачів даних. Зазначені проблеми можна усунути, здійснивши комплексну роботу з оновлення та оптимізації Єдиного державного веб-порталу відкритих даних, а саме: модернізувати функціональні можливості, впровадити зручний інтерфейс і покращити процеси реєстрації розпорядників, а також пошуку, отримання доступу до даних і перевірки їхньої якості.

Реалізація окресленого дасть змогу значно покращити доступність відкритих даних і сприятиме подальшому розвитку сфери відкритих даних в Україні. Для реалізації цього завдання передбачено такі заходи:

- Оптимізувати презентаційний рівень (UX/UI) рішення Єдиного державного веб-порталу відкритих даних.
- Оптимізувати модель даних Єдиного державного веб-порталу відкритих даних.
- Оптимізувати процеси адміністрування роботи Єдиного державного веб-порталу відкритих даних та оперування наборами даних.
- Модернізувати сервіси аналітики та моніторингу Єдиного державного веб-порталу відкритих даних.

Завдання 3 Стратегічної цілі 3: Вдосконалити процеси координації оприлюднення наборів відкритих даних розпорядниками на Єдиному державному веб-порталі відкритих даних

Сучасна структура Єдиного державного веб-порталу відкритих даних викликає багато нарікань від користувачів щодо пошуку інформації, оприлюдненої різними розпорядниками, їхніми департаментами, управліннями, відділами й іншими відокремленими структурними підрозділами. Особливо це стосується наборів даних, які оприлюднюють органи місцевого самоврядування як розпорядники цілого спектру суспільно важливої публічної інформації, на виконання вимог Постанови КМУ № 835. Завдання 3 у межах Стратегічної цілі

З зосереджується на необхідності поліпшення процесів адміністрування Єдиного державного веб-порталу відкритих даних та контролю оприлюднення наборів даних. Важливість цього завдання полягає в тому, що воно дасть можливість структурувати й оптимізувати процеси адміністрування Єдиного державного веб-порталу відкритих даних, забезпечуючи зручну та зрозумілу організацію наборів даних за принципом «єдиного вікна». Впровадження цього принципу передбачає впорядкування окремих кабінетів розпорядників, їхніх структурних підрозділів та створення чіткої і зрозумілої системи роботи з Єдиним державним веб-порталом відкритих даних. Такий підхід допоможе об'єднати розпорядників інформації на Єдиному державному веб-порталі відкритих даних за підпорядкованістю, уніфікувати вимоги щодо статусу розпорядника інформації для цілей Єдиного державного веб-порталу відкритих даних, що значно спростить доступність потрібних наборів даних, а також забезпечить уніфікований підхід розгляду заяв розпорядників при реєстрації на ньому.

Для реалізації цього завдання передбачено такий захід:

- Розробити ієрархічну модель розпорядників за підпорядкованістю та правила об'єднання розпорядників інформації за принципом «єдиного вікна».

Завдання 4 Стратегічної цілі 3: Впровадити нове технічне рішення для презентації місцевих відкритих даних

Зміцнення цифрової інфраструктури територіальних громад і розпорядників регіонального рівня має критичне значення в контексті розширення локальної цифровізації та покращення доступності даних на регіональному рівні. Метою цього завдання є вдосконалення існуючого типового рішення місцевого порталу, з акцентом на залучення нових технологій, що може забезпечити більшу гнучкість, масштабованість і безпеку в управлінні даними, а також покращити взаємодію місцевих порталів даних із Єдиним державним веб-порталом відкритих даних. Такий крок сприятиме підвищенню прозорості управління, громадському контролю, ефективності вирішення питань місцевого рівня, а також збільшенню локальних сервісів на основі відкритих даних.

Для реалізації цього завдання передбачено такий захід:

- Дослідити моделі вдосконалення рішення для локальних порталів із застосуванням хмарних технологій.
- Розробити нове технічне рішення для презентації місцевих відкритих даних.

Завдання 5 Стратегічної цілі 3: Дослідити задоволеність користувачів новою версією Єдиного державного веб-порталу відкритих даних

Зазначене завдання спрямоване на дослідження задоволеності користувачів оновленою версією Єдиного державного веб-порталу відкритих даних та зумовлене необхідністю реагування на зміни у вимогах, потребах користувачів і забезпечення їхньої високої задоволеності використанням Єдиного державного веб-порталу відкритих даних. Для реалізації цього завдання передбачено такий захід:

- Сформуувати напрями подальшої модернізації Єдиного державного веб-порталу відкритих даних.

Стратегічна ціль 4. Створення екосистеми освіти у сфері відкритих даних

Вирішення проблем у сфері доступу до відкритих даних потребує комплексного підходу, який охоплює, крім іншого, підвищення рівня кваліфікації державних службовців, посадовців органів місцевого самоврядування та фахівців, які працюють із даними. Станом на сьогодні спостерігається недостатній рівень знань у цій сфері, що ускладнює ефективне використання потенціалу відкритих даних в Україні. Наявна система освіти у сфері відкритих даних поєднує в собі навчальні заходи переважно теоретичного рівня, що виключає можливість розвитку саме практичних навичок, які необхідні для роботи з відкритими даними й ухвалення рішень на їхній основі. Крім того, організація та підтримання таких заходів потребує уніфікованого підходу та системності.

З початком широкомасштабного вторгнення російських військ істотно зріс відтік кадрів у сфері відкритих даних, що стало причиною дефіциту кваліфікованих працівників, здатних виконувати завдання, пов'язані з відкритими даними. Зазначене стало причиною зниження якісного рівня виконання обов'язків у сфері доступу до публічної інформації у формі відкритих даних. Складні обставини воєнного часу також сформуували запит на ухвалення в державі ефективних рішень, які ґрунтувалися б на підтвердженій інформації, зокрема відкритих даних. Вказане могло б знизити ризики нецільового використання публічних коштів, а також сприяти ефективному реагуванню на соціальні й економічні виклики. Водночас низький рівень відповідних знань у публічних службовців і відсутність якісних курсів з підвищення їхньої кваліфікації з питань ефективного впровадження рішень на основі відкритих даних не сприяє задоволенню управлінських потреб.

Упродовж останніх років освітні потреби у сфері відкритих даних забезпечуються переважно за кошти міжнародної технічної допомоги або за власної ініціативи Мінцифри. Така підтримка експертизи розпорядників інформації частково допомагала задовольнити потреби в освіті та роз'ясненнях, однак не на системній основі. Для того щоб витрачання ресурсів на освіту й

експертну підтримку розпорядників щодо виконання вимог законодавства про відкриті дані здійснювалося ефективно, необхідно оцінити потреби суб'єктів владних повноважень у такій підтримці та з'ясувати кваліфікаційний рівень доступних їм кадрових ресурсів.

Також необхідно врахувати, що до посадових осіб розпорядників інформації, які працюють із відкритими даними, висуваються додаткові вимоги щодо вмінь і навичок користування спеціалізованим програмним забезпеченням щодо обробки даних.

З метою вирішення цих проблем передбачена низка завдань і заходів у межах Стратегічної цілі 4. Всі вони у сукупності мають на меті створити ефективну та доступну екосистему освіти у сфері відкритих даних на всіх рівнях суспільних відносин, відкриваючи нові можливості для аналізу й ефективного використання даних для соціального й економічного розвитку країни.

Завдання 1 Стратегічної цілі 4: Розробити план дій щодо розвитку та просування освіти у сфері доступу до відкритих даних в освітніх закладах і системі підвищення кваліфікації публічних службовців

Ефективне впровадження освітніх програм і заходів потребує детального визначення потреб на національному та регіональному рівнях. Оцінювання потреб в освітніх продуктах і консультаціях дасть можливість виявити конкретні прогалини у знаннях і навичках, а регулярні зустрічі стейкхолдерів сприятимуть розробленню якісних програм навчання та підвищення кваліфікації, зокрема публічних службовців, відповідальних за створення та оприлюднення наборів відкритих даних.

Для реалізації цього завдання передбачені такі заходи:

- Оцінити потреби розпорядників і споживачів в освітніх продуктах і консультаціях із фокусом на системному підвищенні кваліфікації.
- Організувати регулярні зустрічі стейкхолдерів для планування та оцінювання заходів з підвищення кваліфікації публічних службовців, відповідальних за оприлюднення наборів відкритих даних.

Завдання 2 Стратегічної цілі 4: Впровадити цикл навчальних тренінгів для підготовки фахівців у сфері відкритих даних

Просування освіти у сфері відкритих даних потребує більш широкого й інклюзивного підходу, який полягає, крім іншого, у включенні освітніх заходів у сфері відкритих даних у загальноосвітній контекст, що, наприклад, може включати академічні програми для студентів, професійну підготовку журналістів і підвищення обізнаності бізнесу тощо. Також існує потреба у розробленні уніфікованого навчального курсу щодо для підвищення кваліфікації державних службовців для здійснення інформаційних аудитів, які є важливими

для забезпечення якості та доступності відкритих даних. Організація таких аудитів є першочерговим кроком, який мають зробити розпорядники інформації для належної ідентифікації інформації, доступ до якої може гарантуватися через оприлюднення, зокрема й у формі відкритих даних.

Для реалізації цього завдання передбачені такі заходи:

- Організувати навчальні тренінги для підвищення кваліфікації державних службовців і службовців органів місцевого самоврядування.
- Організувати навчальні програми для користувачів відкритих даних (аналітики, журналісти, представники бізнесу).
- Впровадити навчальні програми для студентів закладів вищої освіти.

Завдання 3 Стратегічної цілі 4: Розробити та впровадити програму уніфікованого навчального курсу для державних службовців і службовців органів місцевого самоврядування з питань роботи з відкритими даними

Результати щорічного моніторингу стану забезпечення права на доступ до інформації у формі відкритих даних впродовж останніх 5 років, який здійснює Уповноважений Верховної Ради України з прав людини, свідчать про неналежний рівень знань і навичок працівників — розпорядників у роботі з відкритими даними. З кожним роком така ситуація стає причиною невідповідності стану забезпечення права на інформацію в машиночитаних форматах і запитом з боку суспільства, враховуючи цифровізаційні процеси в країні та стрімкий розвиток інформаційних технологій. Очевидно, що організація та проведення точкових навчань із вказаних питань громадянським суспільством, Мінцифри та Уповноваженим Верховної Ради України з прав людини не може на системній основі задовольнити зростаючий запит серед розпорядників інформації.

З огляду на наявну державну інфраструктуру підвищення кваліфікації, а також базуючись на вивченні потреб у навчанні, згаданому у попередньому пункті, доцільно зосередитися на розробленні єдиного уніфікованого курсу з питань роботи з відкритими даними, який зможуть впроваджувати на системній основі та за єдиною методологією кваліфіковані тренери на загальнодержавному та локальному рівнях. Забезпечення актуальності та відтворюваності знань у сфері відкритих даних, а також ефективного впровадження уніфікованого курсу потребує розроблення стандартизованих навчальних матеріалів, а також забезпечення їхньої регулярної актуалізації. Розроблення таких стандартизованих матеріалів має відбуватися у межах спеціально створеної робочої групи з обов'язковим залученням стейкхолдерів.

Базуючись на результатах опитування представників розпорядників інформації, здійсненого при підготовці тексту Стратегії, існує високий запит розпорядників щодо навчання з питань застосування законодавства про відкриті дані. Відтак подальший прогрес сфери прямо пов'язаний зі збільшенням кількості тренерів,

здатних проводити якісні тренінги на всіх рівнях і допомогти відповідальним працівникам розпорядників інформації отримати необхідні технічні навички роботи з відкритими даними. У зв'язку з цим виникає необхідність у підготовці спеціалізованих тренерів для уніфікованого курсу з відкритих даних.

Для реалізації цього завдання передбачені такі заходи:

- Розробити та затвердити наказом Національного агентства України з питань державної служби типову загальну короткострокову програму підвищення кваліфікації державних службовців і службовців органів місцевого самоврядування щодо роботи з відкритими даними.
- Розробити навчально-методичні матеріали для тренерів курсу відповідно до затвердженої типової програми.
- Підготувати тренерів до навчального курсу для державних службовців і службовців органів місцевого самоврядування з питань роботи з відкритими даними.

Завдання 4 Стратегічної цілі 4: Розробити та впровадити програму уніфікованого навчального курсу для державних службовців і службовців органів місцевого самоврядування щодо ухвалення рішень на основі відкритих даних

Це завдання спрямоване на формування освітньої бази задля підвищення компетенцій публічних службовців у роботі з відкритими даними, зокрема їх використання в процесі формування та підготовки проєктів рішень. Актуальність розроблення зазначеного курсу полягає у відсутності належної кількості та доступності наявних професійних курсів із вказаної тематики для публічних службовців. Зазначена навчальна програма має включати не лише покращення вмінь і навичок роботи з даними, а й здатності застосовувати ці дані в процесах підготовки проєктів рішень та їх ухвалення, що сприятиме більш ефективному, прозорому, гендерно орієнтованому й інклюзивному управлінню та зниженню рівня корупційних ризиків.

Реалізація вказаного завдання також має на меті вдосконалити процеси підготовки та підвищення кваліфікації публічних службовців на основі типової загальної короткострокової програми, створення та затвердження якої визначено в попередньому завданні.

Для реалізації цього завдання передбачені такі заходи:

- Розробити та затвердити наказом Національного агентства України з питань державної служби типову загальну короткострокову програму підвищення кваліфікації державних службовців і службовців органів місцевого самоврядування щодо ухвалення рішень на основі відкритих даних.
- Розробити відповідно до затвердженої типової програми навчально-методичні матеріали для тренерів курсу.

- Підготувати тренерів до навчального курсу для державних службовців і службовців органів місцевого самоврядування щодо ухвалення рішень на основі власних відкритих даних державними органами.

Завдання 5 Стратегічної цілі 4: Створити на базі Центру компетенцій в сфері відкритих даних «Дія. Відкриті дані» Єдиного державного веб-порталу відкритих даних модуль обізнаності для державних службовців щодо питань створення та використання даних

Створення модулю обізнаності на базі Центру компетенцій в сфері відкритих даних (<https://diia.data.gov.ua/>) має на меті посилити інформаційно-просвітницьку та роз'яснювальну складові серед публічних службовців та інших стейкхолдерів сфери щодо основних аспектів створення, управління, використання та оприлюднення відкритих даних. Зазначений модуль має включити в себе всю актуальну інформацію щодо питань створення та використання даних, вихідних кодів і алгоритмів.

Його впровадження спростить доступ до надважливих роз'яснень та інших просвітницьких матеріалів для кожного, хто бажає покращити знання у сфері відкритих даних, або потребує оперативних відповідей на питання практичного характеру.

Для реалізації цього завдання передбачено такий захід:

- Розробити та впровадити на базі Центру компетенцій у сфері відкритих даних «Дія. Відкриті дані» Єдиного державного веб-порталу відкритих даних розділ обізнаності для державних службовців щодо питань створення та використання даних.

Стратегічна ціль 5. Розбудова взаємодії між стейкхолдерами сфери відкритих даних задля реалізації соціального й економічного потенціалу відкритих даних

Однією з ключових проблем розвитку сфери відкритих даних експерти та респонденти опитування, здійсненого напередодні підготовки Стратегії, називають відсутність діалогу та врахування потреб стейкхолдерів, а найчастіше — самих користувачів даних. Застарілі підходи у накопиченні інформації публічного сектору, які базуються на традиційному документообігу всередині суб'єктів владних повноважень, а не на потребах споживачів, призводять до того, що створені розпорядниками набори даних є в більшості випадків непридатними для використання.

У цьому аспекті важливим є вивчення зарубіжного досвіду у створенні інструментів для отримання швидкого та конструктивного відгуку від користувачів, а також механізмів для постійного оновлення адміністративних практик розпорядників щодо збору та накопичення даних. Водночас необхідно

адаптувати зарубіжні практики до існуючого національного правового поля, компетенцій і спроможностей існуючих інституцій, зокрема й створити аналітичне підґрунтя для розроблення нормативної бази, що регулює відносини B2B («business to business» — бізнес-до-бізнесу) та B2G («business to government» — бізнес-до-уряду) у сфері повторного використання відкритих даних приватного сектору.

Визначення доцільності окремих практик у новому контексті вимагає часу та ресурсів, тож усі пропозиції повинні бути ретельно проаналізовані на предмет їх економічної ефективності, відповідності реальним кадровим і матеріально-технічним спроможностям, а також потребам споживачів.

Завдання 1 Стратегічної цілі 5: Створити єдину, уніфіковану платформу для комунікації стейкхолдерів щодо вирішення проблемних питань сфери відкритих даних «Data+»

Для залучення широкого кола стейкхолдерів (Мінцифри, розпорядників, користувачів даних, експертів тощо) та налагодження діалогу між ними доцільним є створення моніторингової та експертної платформи «Data+» — спільного майданчика для планування активностей, дискусій і координації зусиль. Створення такої платформи дасть можливість проводити регулярні оцінки стану виконання Стратегії та загалом розвитку сфери відкритих даних, просувати освітні й адвокаційні ініціативи, а також залучати національних та іноземних експертів для пошуку рішень нагальних проблем.

Для реалізації цього завдання передбачені такі заходи:

- Створити нормативну основу функціонування та затвердити склад учасників Платформи «Data+».
- Організувати та підтримати щонайменше 10 засідань Платформи «Data+».

Завдання 2 Стратегічної цілі 5: Вдосконалити практики взаємодії стейкхолдерів сфери відкритих даних

Проблематика, яка лежить в основі цього завдання, полягає у недостатній ефективності взаємодії між різними стейкхолдерами у сфері відкритих даних. Це включає недостатнє спілкування та співпрацю між урядовими органами, приватним сектором, неприбутковими організаціями та громадянським суспільством, що ускладнює обмін знаннями, досвідом і найкращими практиками. Така відсутність координації може призвести до дублювання зусиль, низького рівня реалізації потенціалу відкритих даних і зниження якості рішень, ухвалених на їхній основі.

Для реалізації цього завдання передбачені такі заходи:

- Здійснити аналіз зарубіжних практик взаємодії між стейкхолдерами сфери відкритих даних.

- Розробити план заходів щодо покращення взаємодії між стейкхолдерами сфери відкритих даних.
- Надати методичну підтримку розпорядникам інформації щодо оприлюднення та оновлення наборів відкритих даних високої цінності, оприлюднення та/або оновлення яких не здійснювалося з 24 лютого 2022 року.

Завдання 3 Стратегічної цілі 5: Дослідити можливості і доцільність врегулювання відносин щодо руху машиночитаних даних за принципами B2B («business to business») і B2G («business to government»)

Виконання завдання спрямоване на розбудову відносин між бізнесом та урядом щодо обміну машиночитаними даними, що сприятиме ефективному використанню цих даних. Відсутність такого обміну стримує розвиток цифрової економіки, інновацій і впровадження сучасних технологічних рішень, а також може призводити до недостатньої взаємодії та обміну даними між секторами.

Для реалізації цього завдання передбачені такі заходи:

- Дослідити кращі європейські практики врегулювання відносин щодо руху машиночитаних даних за принципами B2B («business to business») і B2G («business to government»).
- Дослідити соціально-економічний вплив на основі напрацьованих пропозицій врегулювання відносин щодо руху машиночитаних даних за принципами B2B («business to business») і B2G («business to government»).

Завдання 4 Стратегічної цілі 5: Забезпечити здійснення моніторингу соціально-економічного впливу відкритих даних

Відсутність систематизованого підходу до оцінки економіко-соціального впливу відкритих даних ускладнює розуміння повної цінності відкритих даних та їхнього потенціалу для сприяння соціально-економічному розвитку, інноваціям і підвищенню прозорості у діяльності публічного та приватного секторів. Потреба обґрунтованих досліджень у частині соціально-економічного впливу даних викликана недооцінкою значення відкритих даних в ухваленні політичних рішень і розробленні стратегій розвитку.

Для реалізації цього завдання передбачені такі заходи:

- Розробити методологію оцінювання соціально-економічного впливу відкритих даних.
- Дослідити соціально-економічний вплив відкритих даних на основі розробленої методології.

Завдання 5 Стратегічної цілі 5: Підтримати проведення програм, які сприяють використанню відкритих даних

Повоєнна відбудова безпосередньо пов'язана з необхідністю підтримання бізнесу, зокрема й інноваційного. Метою проведення хакатонів, конкурсів та інших програм підтримки, таких як інкубатори й акселератори, є забезпечення доступу зацікавлених підприємців до джерел фінансування, менторів, експертів у сфері відкритих даних, бізнесу та технологій, що є ключовим для успішного розвитку стартапів. Систематизовані зусилля у цій частині дадуть можливість отримати доступ до фінансової підтримки від європейських програм розвитку інноваційного бізнесу.

Для реалізації цього завдання передбачено такий захід:

- Надати підтримку щодо організації та проведення програм (хакатонів, акселераторів, інкубаторів тощо) для сприяння використанню відкритих даних.

Стратегічна ціль 6. Посилення інституційної спроможності державного апарату в формуванні та реалізації політики відкритих даних в Україні

Україна стикається з викликами в посиленні інституційної спроможності для розвитку та впровадження політики відкритих даних, що включає недостатнє розуміння переваг відкритих даних, відсутність координації між окремими органами, що формують і реалізують державну політику у цій сфері. Проведення інформаційних аудитів і вивчення матеріально-технічних потреб для створення наборів відкритих даних високої цінності є критичним для покращення управління даними й інтеграції в європейський цифровий простір.

Завдання 1 Стратегічної цілі 6: Вдосконалити процеси формування та реалізації державної політики у сфері відкритих даних

У процесі формування комплексної державної політики у сфері відкритих даних слід запобігати фрагментованим або непослідовним діям, натомість успіх політики напряму залежить від чіткого стратегічного бачення та посилення інституційної спроможності державного апарату. З моменту ухвалення Постанови КМУ № 835 та інших суміжних нормативних актів, що регулюють сферу відкритих даних, як держава, так і громадськість неодноразово порушували питання вдосконалення та розширення вимог до оприлюднення публічної інформації у формі відкритих даних, відповідних повноважень адміністратора та держателя Єдиного державного веб-порталу відкритих даних. Водночас така активна робота над удосконаленням цих процесів зумовила істотне розширення повноважень Мінцифри із вказаного напряму, що стало причиною дефіциту спроможностей для належного формування та реалізації державної політики у сфері відкритих даних.

З огляду на значний суспільний запит щодо розвитку сфери відкритих даних, а також євроінтеграційні вимоги щодо необхідності імплементації значної кількості нормативно-правових актів ЄС з питань відкритих даних у національне законодавство пропонується застосувати комплекс заходів для вдосконалення процесів здійснення державної політики у вказаній сфері.

Для реалізації цього завдання передбачені такі заходи:

- Розробити проєкт постанови КМУ про внесення змін до Постанови КМУ від 30 листопада 2016 року № 867 «Деякі питання оприлюднення публічної інформації у формі відкритих даних», якою визначити функції з модерації наборів відкритих даних і створення, впровадження, ведення та належне функціонування порталу для адміністратора державного підприємства «ДІА».
- Збільшити кількість працівників, зокрема відповідальних за модерацію наборів відкритих даних і створення, впровадження, ведення та належне функціонування Єдиного державного веб-порталу відкритих даних та виконання завдань і функцій щодо формування та реалізації державної політики у сфері відкритих даних, відокремленого структурного підрозділу з питань формування політики у сфері відкритих даних.

Завдання 2 Стратегічної цілі 6: Стимулювати використання відкритих даних у процесі ухвалення рішень органами державної влади й органами місцевого самоврядування

Існує розрив між доступністю відкритих даних та їх активним використанням органами влади для обізнаного ухвалення рішень. Це може бути пов'язано з недостатньою якістю даних або недостатніми аналітичними компетенціями цих органів для ефективного використання відкритих даних.

Для реалізації цього завдання передбачені такі заходи:

- Розробити рекомендації щодо впровадження підходів, які базуються на основі відкритих даних, в ухваленні рішень органами державної влади й органами місцевого самоврядування.
- Розробити план заходів для впровадження підходу, орієнтованого на дані, а також запровадити регулярний моніторинг вказаного плану.

Завдання 3 Стратегічної цілі 6: Удосконалити управління ресурсами, призначеними для відкритих даних у міністерствах та інших центральних органах виконавчої влади

З огляду на низький рівень підтримання державою та територіальними громадами роботи розпорядників інформації щодо створення та оприлюднення

наборів відкритих даних фундаментальне значення відіграє ефективне управління наявними ресурсами, що виділені на забезпечення доступу до публічної інформації.

Для реалізації цього завдання передбачені такі заходи:

- Розробити рекомендації щодо дотримання принципу «єдиного вікна» при організації внутрішньої роботи розпорядників з наборами відкритих даних розпорядниками інформації та взаємодії з Єдиним державним веб-порталом відкритих даних.
- Розробити професійний стандарт для посадових осіб, відповідальних за забезпечення доступу до публічної інформації у формі відкритих даних
- Визначити посадових осіб та/або структурний підрозділ, відповідальних/відповідальний за забезпечення доступу до публічної інформації у формі відкритих даних, у міністерствах та інших центральних органах виконавчої влади.

Завдання 4 Стратегічної цілі 6: Збільшити спроможності органів публічної влади щодо здійснення інформаційних аудитів

Проведення інформаційних аудитів є важливим для розуміння та покращення управління даними. Проблематичним аспектом є відсутність ресурсного забезпечення, стандартизованих процедур, кваліфікованого персоналу та технологічних інструментів для ефективного проведення цих аудитів.

Для реалізації цього завдання передбачені такі заходи:

- Розробити графік надання консультаційної та методичної допомоги для розпорядників інформації щодо здійснення інформаційних аудитів.
- Надати консультаційну та методичну підтримку для розпорядників інформації щодо здійснення інформаційних аудитів.

Порядок проведення моніторингу, оцінювання результатів реалізації Стратегії та звітування

Успішна реалізація Стратегії ґрунтується на системному моніторингу, звітуванні й оцінюванні результатів її виконання. Цей розділ визначає механізми забезпечення прозорості, ефективності та відповідальності у процесі впровадження Стратегії.

Стратегію реалізують органи державної влади, органи місцевого самоврядування, інші юридичні особи публічного та приватного права, які згідно з положеннями статті 13 Закону України «Про доступ до публічної інформації» є розпорядниками інформації.

Виконання завдань Стратегії здійснюється на основі партнерства, координації та узгодження діяльності всіх органів, що забезпечують її реалізацію, та з

залученням інститутів громадянського суспільства, міжнародних організацій, бізнесу й інших зацікавлених установ та організацій, які беруть участь у формуванні та розвитку сфери доступу до публічної інформації у формі відкритих даних.

З огляду на значну освітню складову Стратегії, реалізація якої тісно пов'язана з необхідністю збільшення кількості фахівців і розвитку їхніх навичок розпорядників у сфері відкритих даних, реформування державної політики вимагає більш тісної та системної взаємодії з працівниками органів державної влади й органів місцевого самоврядування.

Така взаємодія має здійснюватися через установи, які провадять підготовку кадрів, забезпечують підвищення кваліфікації публічних службовців та освітню діяльність у сфері післядипломної освіти.

До реалізації державної регіональної політики розвитку можуть бути залучені посадові особи, статус яких визначається Конституцією України та законами України, органи місцевого самоврядування, інші органи державної влади, благодійні фонди, громадські організації, а також відповідні проекти міжнародної технічної допомоги.

Моніторинг виконання та оцінювання результатів реалізації цієї Стратегії

Моніторинг виконання здійснює Мінцифри через:

- ⌘ Регулярний збір, аналіз та узагальнення даних про виконання заходів, передбачених у Стратегії.
- ⌘ Визначення ключових показників ефективності й успішності під час оцінювання результатів реалізації завдань і заходів Стратегії.

Мінцифри аналізує та узагальнює подану міністерствами, іншими центральними та місцевими органами виконавчої влади інформацію про стан виконання операційного плану та за результатами готує щорічний звіт про стан реалізації Стратегії, який подає щороку до 1 грудня, починаючи з 2025 року, КМУ й оприлюднює на своєму офіційному вебсайті. У разі несвоєчасного виконання операційного плану відповідальні міністерства, інші центральні й місцеві органи виконавчої влади повідомляють Мінцифри про підстави та причини несвоєчасного виконання та/або невиконання відповідних завдань.

До підготовки щорічного звіту про стан реалізації Стратегії можуть бути залучені, зокрема, експерти, громадські організації, наукові установи.

Моніторинг реалізації Стратегії може здійснюватися із залученням інститутів громадянського суспільства, міжнародних організацій, інших зацікавлених установ, організацій на основі щорічних звітів про виконання операційного плану заходів із реалізації Стратегії, аналітичних матеріалів, підготовлених інститутами громадянського суспільства, бізнес-асоціаціями у сфері відкритих даних, міжнародними організаціями з їх ініціативи.

З метою обговорення стану реалізації Стратегії, зокрема щорічного звіту про виконання операційного плану заходів із реалізації Стратегії, а також актуальних питань у відповідній сфері щороку проводяться національна конференція та презентація із запрошенням стейкхолдерів.

Під час оцінювання результатів реалізації Стратегії враховуються досягнення очікуваних результатів виконання операційного плану заходів із реалізації Стратегії, показники звітів щодо оцінки дотримання Україною міжнародних зобов'язань і стандартів у сфері відкритих даних, а також міжнародних рейтингів та індексів, які оцінюють питання, пов'язані з розвитком сфери відкритих даних: European Open Data Maturity Assessment, Global Open Data Index та інших.

У разі необхідності зазначені суб'єкти подають Мінцифри пропозиції щодо внесення змін до Стратегії та/або операційного плану.

За результатами розгляду щорічного звіту про виконання операційного плану заходів із реалізації Стратегії може ініціюватися внесення змін до Стратегії та операційного плану заходів. Результати моніторингу виконання операційного плану заходів із реалізації завдань Стратегії можуть бути підставою для коригування окремих її елементів.

Залежно від економічної, соціальної та безпекової ситуації в Україні Стратегія може підлягати перегляду з урахуванням досягнення поставлених цілей, змін у політичному й економічному середовищі, поточних ресурсних можливостей і фінансування, імплементації кращих міжнародних практик і трендів.

За результатами опрацювання пропозицій, а також у разі обґрунтованої необхідності, Мінцифри не частіше ніж два рази на рік готує та подає до КМУ пропозиції щодо внесення змін до Стратегії та/або операційного плану.

Суб'єкти виконання Стратегії, у межах поставлених завдань і заходів, забезпечують інформування громадськості про реалізацію Стратегії на офіційних вебсайтах, офіційних сторінках у соціальних мережах, інших офіційних ресурсах. Інформація про стан реалізації Стратегії також розміщується на вебсторінці Центру компетенцій в сфері відкритих даних «Дія. Відкриті дані» Єдиного державного веб-порталу відкритих даних.

Обсяг фінансових, матеріально-технічних, людських та інших ресурсів

Ефективна реалізація Стратегії передбачає достатній обсяг ресурсів для впровадження заходів, спрямованих на покращення доступності та якості відкритих даних, розвитку технічної інфраструктури та підвищення компетенцій у сфері роботи з даними.

Фінансування Стратегії здійснюється за кошти та в межах коштів державного і місцевих бюджетів, затверджених на відповідний рік, а також інших джерел, не заборонених законодавством, зокрема й міжнародної технічної допомоги.

Джерелом фінансового забезпечення реалізації Стратегії також можуть бути кошти благодійних фондів і приватних інвесторів у рамках реалізації інвестиційних проєктів на регіональному чи загальнодержавному рівні із застосуванням механізму державно-приватного партнерства.

Обсяг видатків на реалізацію Стратегії визначається щороку під час складання проєктів державного та місцевих бюджетів на відповідний рік з урахуванням їхніх реальних можливостей.

Загальний обсяг ресурсів, які будуть виділені для реалізації Стратегії, повинен бути адекватним, ненадмірним і достатнім відповідно до вимог і завдань, визначених у Стратегії для забезпечення її успішної реалізації.